

International Journal of Languages' Education and Teaching
Volume 9, Issue 4, December 2021, p. 219-231

Received	Reviewed	Published	Doi Number
17.11.2021	26.12.2021	31.12.2021	10.29228/ijlet.54579

Using Tales in Teaching Roots and Suffixes: An Example of Creative Drama Practice¹

Perihan Gülce ÖZKAYA² & Mehtap ALTUNTAŞ³

ABSTRACT

It is important to adopt learning methods that allow what is learned in Turkish language education to be structured in the mind and associated with life. One of these methods is learning with text. Realizing learning with text with various activities based on the context of a text in Turkish language education will not only facilitate the teaching of abstract grammar topics, but will also enable students to develop their language skills. One of the text types to be used in this direction is tale. It can be said that tales are among the preferred literary genres when creating a learning environment in Turkish language education, both because they have a flexible language structure and because they develop students' imaginations and instill reading pleasure and interest in them. Since learning with text includes processes such as visualization, questioning with a critical point of view, making sense, associating with life and other texts, the creative drama method can be used while learning with text. In this study, an example of a creative drama practice suitable for online and face-to-face education has been developed that can guide the teaching of roots and suffixes with tales in the context of learning with text. While developing the practice example, the opinions of a Turkish language education and a creative drama education expert were consulted.

Key Words: Turkish language education, root, suffix, tale, creative drama

Kök ve Eklerin Öğretiminde Masallardan Yararlanma: Bir Yaratıcı Drama Uygulaması Örneği

ÖZET

Türkçe eğitiminde öğrenilenlerin zihinde yapılandırılıp hayatla ilişkilendirilmesine olanak sağlayan öğrenme yöntemlerinin benimsenmesi önemlidir. Bu yöntemlerden biri metinle öğrenmedir. Türkçe eğitiminde bir metin bağlamından yola çıkarak çeşitli etkinliklerle metinle öğrenmenin gerçekleştirilmesi, özellikle soyut olan dil bilgisi konularının öğretimini kolaylaştıracağı gibi öğrencilerin dil becerilerinin geliştirilmesine de olanak sağlayacaktır. Bu doğrultuda yararlanılacak metin türlerinden biri de masallardır. Masalların, gerek esnek dil yapısına sahip olması gerek öğrencilerin hayal güçlerini geliştirerek onlara okuma zevki ve ilgisi aşılması sebebiyle Türkçe eğitiminde öğrenme ortamı oluştururken tercih edilen edebi türler arasında yer aldığı söylenebilir. Metinle öğrenme kendi içinde zihinde canlandırma, eleştirel bir bakış açısıyla sorgulama, anlamlandırma, hayatla ve diğer metinlerle ilişkilendirme gibi süreçleri kapsadığından metinle öğrenmeyi gerçekleştirirken yaratıcı drama yönteminden yararlanılabilir. Bu çalışmada metinle öğrenme bağlamında masallarla kök ve eklerin öğretiminde yol gösterebilecek çevrim içi ve yüz yüze eğitime uygun bir yaratıcı drama uygulaması örneği geliştirilmiştir. Uygulama örneği geliştirilirken bir Türkçe eğitimi ve bir yaratıcı drama eğitimi uzmanının görüşüne başvurulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkçe eğitimi, kök, ek, masal, yaratıcı drama

¹ Bu çalışma 10-11 Nisan 2021 tarihlerinde düzenlenen 3. Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitimi Bilimleri Sempozyumunda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Arş. Gör. Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, gozkaya@mu.edu.tr, ORCID: orcid.org/0000-0001-9630-9739

³ Türkçe öğretmeni, Şehit Mehmet Çetin Ortaokulu, meh_tap_ay@hotmail.com, ORCID: orcid.org/0000-0002-6768-3251

Giriş

Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, ve 8. Sınıflar) incelendiğinde Türkiye Yeterlikler Çerçevesi kapsamında bireyde olması hedeflenen sekiz temel yetkinlikten “ana dilde iletişim” yetkinliğinin “kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme ve yorumlama (dinleme, konuşma, okuma ve yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmak” şeklinde tanımlandığı; bu doğrultuda anlama ve anlatma becerilerinin geliştirilerek dilin işlevsel olarak kullanılmasının amaçlandığı görülmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2019). Bu yetkinliğe sahip olabilmek için Türkçe eğitiminde öğrenilenlerin zihinde yapılandırılıp hayatla ilişkilendirilmesine olanak sağlayan öğrenme yöntemlerinin benimsenmesi önemlidir. Bu yöntemlerden biri metinle öğrenmedir. “Metinle öğrenmede öğrenci ve öğrencinin zihni merkeze alınmakta, çeşitli etkinliklerle dil becerileri geliştirilmeye çalışılmaktadır. Bu uygulamada metindeki bilgileri ve dil bilgisi kurallarını aktarma yerine öğrencinin dil becerilerini geliştirecek etkinliklere ağırlık verilmektedir” (Güneş, 2013, s. 624). Metinle ilgili bilgilerin ve dil bilgisi kurallarının doğrudan aktarılmadığı, çeşitli etkinliklerle öğrencilerin bilgileri keşfetmesinin amaçlandığı metinle öğrenme; zihinde canlandırma, sorgulama, çıkarımda bulunma, günlük hayatla ilişkilendirme ve farklı metinlerle ilişki kurma gibi süreçleri içinde barındırdığından; özellikle soyut olan dil bilgisi konularının öğretimini kolaylaştıracağı gibi öğrencilerin dil becerilerinin geliştirilmesine de olanak sağlayacaktır. Bu bağlamda metinler, dil becerilerini geliştirmede ve dil bilgisi kurallarını sezdirmede önemli bir araçtır. Metinle öğrenmenin gerçekleştirilmesinde öğretim aracı olarak tercih edilecek metin türlerinin öğrencilerin ilgilerini çekecek, yaş düzeylerine uygun, öğrenme amacına hizmet edebilecek nitelikte olması önem arz etmektedir. Bu doğrultuda yararlanılacak metin türlerinden biri masallardır. Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, ve 8. Sınıflar) incelendiğinde, hikâye edici metinlerden biri olan masalın 1. sınıftan 8. sınıfa kadar tüm öğrenim düzeylerine yönelik hazırlanan Türkçe ders kitaplarında yer verilen bir metin türü olduğu görülmektedir (MEB, 2019). Masalların, gerek esnek dil yapısına sahip olması gerek öğrencilerin hayal güçlerini geliştirerek onlara okuma zevki ve ilgisi aşılması sebebiyle Türkçe eğitiminde öğrenme ortamı oluştururken tercih edilen edebi türler arasında yer aldığı söylenebilir. Türkçe eğitimi bağlamında masalların öğrencilerin kavram gelişimlerine (Akın, 2018), akademik başarıları ve tutumlarına (Çinici, 2019), Türkçe dil becerilerine (Bilgiç-Yıldız, 2019; Çetinkaya ve Sönmez, 2019; Oğuz, 2017; Onarıcıoğlu, 2011; Öztürk, 2018; Urhan, 2016; Yemenici, 2019) etkisini inceleyen uygulamalı araştırmalarda masalların Türkçe eğitimi sürecinde etkili bir öğretim aracı olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda masallar, Türkçe eğitiminde dil bilgisi yapılarını sezdirmede ve dil becerilerini geliştirmede metinle öğrenme sürecini destekleyen, öğrenmeyi kolaylaştıran bir araç olarak kabul edilebilir.

Metinle öğrenme kendi içinde zihinde canlandırma, eleştirel bir bakış açısıyla sorgulama, anlamlandırma, hayatla ve diğer metinlerle ilişkilendirme gibi süreçleri kapsamı sebebiyle öğrencilerin zihnini aktif kullanmasını gerektirmektedir. Öğrencilerin aktif zihinsel süreçleri yaşamaları ve bu doğrultuda öğrenmenin gerçekleştirilmesi, metinle öğrenmenin yapılandırmacı temelli bir yaklaşım olduğunu göstermektedir. Yapılandırmacı yaklaşımda amaç, öğrencinin sezdirme yoluyla elde ettiği bilgileri zihinde işleyip yapılandırarak öğrenmeyi gerçekleştirmesidir. Yapılandırmacı yaklaşımın, dil bilgisi öğretimine “dilsel, zihinsel ve sosyal” becerilerle dört temel dil becerisini geliştirmede bir araç gözüyle bakması sebebiyle dil bilgisi öğretiminde sezdirme yöntemi esas alınmaktadır (Şahin ve Arseven, 2021). Bu doğrultuda yapılandırmacı yaklaşıma uygun olarak

bir metin bağlamında dil bilgisi yapılarının sezdirilerek öğrenmenin gerçekleştirilmesinde yararlanılabilecek yöntemlerden biri de yaratıcı dramadır. Yaratıcı dramayı “bir grubun bir eğitmen rehberliğinde belirli bir mekânda kendi yaşantılarından yola çıkarak belli bir konu odağında, rol oynama ve doğaçlama tekniklerini kullanarak canlandırmalar yapması” olarak tanımlayan Adıgüzel (2018, s. 72), yaratıcı drama sürecinin “ne, niçin, ne zaman, nasıl, nerede, kim (kime/kimlerle) soruları doğrultusunda yapılandırıldığını ifade ederek aşamalarını şu şekilde açıklamıştır:

“Isınma/Hazırlık: Daha çok beden hareketine geçtiği, duyuların eş zamanlı olarak yoğun kullanıldığı, içe dönük çalışmalar yapıldığı, güven kazanma, uyum sağlama gibi etkinliklerle grup dinamiğinin sağlandığı aşamadır. Bu aşamanın amacı grup dinamiği oluşturmanın yanında konuyu sezdirerek bir sonraki aşamaya hazırlık yapmaktır.

Canlandırma: Konunun ele alındığı, biçimlendirildiği, tüm oluşum çalışmalarının yapıldığı aşamadır. Canlandırılacak konu çerçevesinde bir başlangıç noktası olan, doğaçlama, rol oynama ve diğer tekniklerin ağırlıklı olarak kullanıldığı aşamadır.

Değerlendirme/Tartışma: Eğitsel kazanımlar ya da ortaya çıkan oluşumlar üzerine tartışmaların ve değerlendirmelerin yapıldığı aşamadır” (Adıgüzel, 2018, s. 137-140).

Bu açıklamalar doğrultusunda eğitimde yaratıcı drama uygulaması yaparken hazırlık/ısınma aşamasında; fiziksel, duygusal ve zihinsel ısınmanın gerçekleştirildiği, konuyla ilgili kavramlara dikkat çekildiği, kavramların sezdirildiği, kavramlara yönelik ön bilgilerin ortaya çıkarıldığı ifade edilebilir. Canlandırma aşamasında, konuya ilişkin durumlar yaratıcı drama tekniklerinden faydalanılarak canlandırılır ve canlandırmalar üzerine ara değerlendirmeler yapılır. Değerlendirme/tartışma aşamasında ise konuyla ilgili deneyimler değerlendirilir ve kazanıma ulaşılma düzeyi belirlenir. Böylelikle yaratıcı drama ile öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenmeleri gerçekleştirilmiş olur.

Yaratıcı drama, öğrencinin yaparak yaşayarak öğrenmesini sağlayan aktif bir öğrenme yöntemi olmasının yanı sıra öğrencilerin sorgulamalarını, fikir üretmelerini destekleyerek yaratıcı düşünme becerilerinin gelişimine de katkı sağlamaktadır. Bu da yaratıcı dramayı, dil bilgisi konularının sezdirilerek öğretimine ve dil becerilerinin bütüncül olarak gelişimine uygun bir yöntem hâline getirmektedir. “Dil bilgisi öğretiminde yaratıcı drama yöntemi uygulanmasıyla konular doğrudan verilmez, öğrenciye sezdirilir. Öğrencilerin farklı dil becerilerine yönelik yapılan etkinliklerle dilin işleyişini sezmeleri sonucunda yapılandırmacı yaklaşıma uygun, anlamlı bir öğrenme gerçekleştirilmiş olur” (Türkel ve İnnalı, 2020, s. 241). Öğrenci merkezli olan drama etkinlikleri sayesinde soyut, karmaşık, farklı birçok konu, canlandırma yolu ile öğrencide somut bir hâle getirilebilir (Kurudayıoğlu ve Özdem, 2015). Yaratıcı drama ile öğrenci bizzat durumun içine girerek konuyu keşfeder (Özcan, 2020). Sezme ve keşfetme yoluyla konunun içselleştirilmesi ise kalıcı öğrenmeyi beraberinde getirir. Dil bilgisi konularından zamirlerin (Teke ve Gedizli, 2016), yapım eklerinin (Yeşilyurt, 2011) ve zarfların (Şimşek vd., 2010) öğretimi üzerine yapılan araştırmalarda da yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin akademik başarılarını, derse katılımlarını ve öğrenilenlerin kalıcılığını arttırdığına ilişkin sonuçlara ulaşılmıştır. Bu sonuçlar yaratıcı dramanın dil bilgisi konularının öğretiminde tercih edilebilecek bir yöntem olduğunu destekler niteliktedir.

Bir öğrenme aracı olarak masalların, bir öğretim yöntemi olarak ise yaratıcı dramanın Türkçe eğitimindeki etkililiği göz önünde bulundurulduğunda, dil bilgisi konularının yaratıcı drama yöntemiyle bir masal bağlamında sezdirilerek öğretilbileceği düşünülmektedir. Bu doğrultuda bu

çalışmada metinle öğrenme bağlamında masallarla kök ve eklerin öğretiminde yol gösterebilecek bir yaratıcı drama uygulaması örneği geliştirmek amaçlanmıştır. Uygulama örneği geliştirilirken önce araştırmacılar tarafından taslak bir plan oluşturulmuş ve bu plan hem Türkçe eğitimi hem de yaratıcı drama eğitimi uzmanı olan iki uzmanın görüşüne sunulmuştur. Uzmanlardan gelen dönüt doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmış ve planın son hâli tekrar incelemeleri için aynı uzmanlara gönderilmiştir. Uzmanlardan gelen görüşler doğrultusunda uygulama örneğine son hâli verilmiştir. Uygulama örneği uzaktan eğitim süreci dikkate alınarak çevrim içi ortamda uygulanabilecek şekilde planlanmıştır. Çevrim içi ortama göre geliştirilen uygulama örneğinin, sınıf ortamında yüz yüze eğitime uygun olarak nasıl yapılacağı da tasarlanmıştır. Böylelikle uygulama örneğine yönelik hem çevrim içi ortamda hem de sınıf ortamında yüz yüze uygulanabilecek iki ayrı plan oluşturulmuştur.

Kök ve Eklerin Öğretiminde Uygulanabilecek Yaratıcı Drama Planı Örneği

Metinle öğrenme bağlamında masallarla kök ve eklerin öğretiminde çevrim içi ve yüz yüze ortamda uygulanabilecek yaratıcı drama uygulaması örneği bu bölümde sunulmuştur.

Kök ve Eklerin Öğretiminde Çevrim İçi Ortamda Uygulanabilecek Yaratıcı Drama Planı Örneği

Ders: Türkçe

Konu: Kök ve Ekler

Katılımcılar: 5. sınıf öğrencileri

Süre: 3 Ders Saati (40+ 40 +40 Dakika)

Yer/Mekân: Zoom Toplantısı

Yöntem/Teknikler: Yaratıcı Drama (rol oynama, doğaçlama, donuk imge, öğretmenin role girmesi, manşet), Karalama (Black out), Soru – Cevap, Sezdirme, Gösteri

Araç – Gereçler: Müzik (Medieval Music-Cobblestone Village), bilgisayar, web 2.0 uygulaması (Classroom Screen), powerpoint sunusu, iki adet masal metni (La Fontaine Masalları-Ağustos Böceği ile Karınca), beyaz tahta uygulaması (Zoom)

Kazanım:

T.5.3.10. Kökleri ve ekleri ayırt eder.

Süreç

Isınma/ Hazırlık:

Etkinlik 1:

Öğretmen bir müzik başlatır (Medieval Music-Cobblestone Village). Öğrencilerden gözlerini kapamalarını ve en sevdikleri masal kahramanını hayal etmelerini ister. Bir süre sonra öğretmen öğrencilere yönerge vermeye başlar: “Bu masal kahramanı nasıl biri? Fiziksel olarak neye benzediğini bedeninizle gösterir misiniz? Masal nerede geçiyor? Kendinizi o masal kahramanı olarak hayal edin. O masalın içindesiniz. Neler görüyorsunuz etrafınızda? Belki masalın diğer kahramanları da oradadır. Sizin dışınızda başka kimler, neler var? Nasıl bir yerde yürüdüğünü canlandırır mısınız? Kendinizi nasıl hissediyorsunuz? Mutlu musunuz? Belki de etrafta tuhaf yaratıklar var ve korkuyorsunuzdur. Olabilir mi? Masal bu ya gerçekte olamayacak, var olmayan her şey masalda olabilir. Çikolatadan evler, devler, cadılar, periler, büyücüler... Belki de sizin olağanüstü özellikleriniz vardır. Varsa bu nedir? Bedeninizle gösterebilir misiniz? Bu masalınızda başka gerçekte olmayan şey ya da şeyler ne?

Bu masalda başınıza ne gelebilir? Nasıl bir sorunla karşılaşabilirsiniz? Haydi, şimdi o problemi çözmek için adım atın. Sihirli gücünüz varsa kullanabilirsiniz. Ya da birilerinden yardım da alabilirsiniz. Sorunu çözdünüz. Çünkü hiçbir masal kötü sonla bitmez. İyiler hep kazanır. Nasıl hissettiğinizi canlandırır mısınız?" Öğretmen yönergeleri verirken bazı yerlerde öğrencilerden donuk imge oluşturmalarını ister (Örneğin, "Belki de sizin olağanüstü özellikleriniz vardır. Varsa bu nedir? Bedeninizle gösterebilir misiniz?" sorusundan sonra öğrencilerden donarak bunu göstermelerini ister). Bir öğrenci belirler ve diğer öğrencilerden arkadaşlarının donuk imgesine yönelik tahminde bulunmalarını ister (Örneğin, öğrenci süper gücü olarak çok büyük olmayı belirleyip ona yönelik bir donuk imge oluşturmuş olabilir. Diğer öğrenciler bu donuk imgeye bakarak o öğrencinin sihirli gücünü tahmin etmeye çalışırlar). Oyun birkaç tur devam eder.

Ara Değerlendirme: Etkinlik sonunda öğretmen öğrencilere nasıl hissettiklerini, kafalarında bir masalı canlandırırken en çok nerede zorlandıklarını ve nerelerde keyif aldıklarını sorar.

Etkinlik 2:

Öğretmen, "Haydi gelin, birlikte bir masal oluşturalım." der. Masalın kahramanının bir ağaç olduğunu söyler. Öğrencileri üç gruba ayırır ve üç ayrı çevrim içi çalışma odasına gönderir. Gruplar odalara gitmeden önce her gruba çizimini yapacakları konuyu söyler. Birinci gruba bir ağacın sadece kök kısmını, ikinci gruba ağacın gövde kısmını, üçüncü gruba da ağacın yapraklarını çizeceklerini belirtir. Öğrencilere çizim yapabilmeleri için ekran üzerinden Classroom screen bağlantısını gönderir. Gruplara beş dakika süre verilir. Gruplar bu program üzerinden resimlerini çizerler. Süre bitiminde grupların çizimlerini öğretmen birleştirir ve ortaya tek bir ağaç çıkmış olur. Öğretmen, "Bu ağaca bir isim verelim. Adı ne olsun?" diye sorar. Gelen cevaplardan en çok beğenilen, ağacın ismi olur. Daha sonra "Bu ağaç nerede yaşıyor?" sorusunu yöneltir ve ağacın yaşadığı yer öğrenci görüşleriyle belirlenir. Son olarak "Bu ağaç, masalımızın kahramanı olduğuna göre ona sihirli bir özellik verebiliriz. Nasıl bir özelliği olsun?" diye sorar ve tüm cevapları ekrandaki ağaç resminin yanına yazar. Öğretmen, artık kahramanımız maceraya hazır, der.

Canlandırma:

Etkinlik 3:

Öğretmen, öğrencileri üç gruba ayırır. "Masal kahramanımızın bir derdi var. Ağacımız büyümek istiyor fakat bir türlü istediği büyüklüğe gelemiyor. Acaba nedeni ne?" diye sorar ve "Sizlerden grup olarak bu ağacın neden büyüyemediğine dair bir canlandırma yapmanızı istiyorum." der. Gruplara on dakika süre verilir. Süre bitiminde tüm gruplar canlandırmalarını yapar. Her canlandırma sonrası öğretmen diğer gruplara canlandırma ile ilgili şu soruları yöneltir:

Burada başka hangi karakterler vardı?

Ağacımız neden büyüyemiyormuş?

Ağacın yerinde siz olsanız ne hissederdiniz?

Etkinlik 4:

Öğretmen aynı gruplarla başka bir etkinlik yapacaklarını belirtir. "Ağacımız çok üzgün. Artık onu mutlu sona kavuşturalım. Sizleri yeniden odalara göndereceğim. Bu sefer ağacın sorununu nasıl çözeceğinizi canlandıracaksınız." der. Gruplara hazırlanmaları için on dakika süre verir. Süre bitiminde her grup canlandırmasını yapar.

Ara Değerlendirme: Öğretmen öğrencilere şu soruları yöneltir:

Ağacımızın sorununu kaç farklı şekilde çözdük?

Ağaçlar büyümek için nelere ihtiyaç duyar?

Etrafımızda büyüeyebilen başka neler var?

Sözcükler de büyür mü?

Soruları sırayla sorup cevapları aldıktan sonra öğretmen, sözcüklerin de tıpkı ağaçlar gibi kökleri olduğunu ve ağaçlar kadar olmasa da büyüeyebildiklerini, büyüeyebilmek için eklere ihtiyaçları olduğunu söyler ve hazırladığı sunumu ekranda paylaşarak ağaçlar üzerinden sezdirdiği kök ve ekler konusu ile ilgili açıklamalar yapar. Öğretmen sunumu ara ara keserek öğrencilerden de konuyla ilgili örnekler vermelerini ister.

Etkinlik 5:

Öğretmen çantasından bir zarf çıkarır ve masal kahramanı olan ağaçtan bir mektup aldığını söyler. Ağacın yazdığı mektubu okumaya başlar:

“Sevgili arkadaşlarım,

Bana sihirli bir güç kazandırdığınız ve beni büyüttüğünüz için sizlere çok teşekkür ederim. Sayenizde artık çok mutlu bir ağacım. Sizlerden bir konuda daha yardım isteyebilir miyim? Benim birkaç sözcük arkadaşım var. Onlar da büyümek istiyorlar ancak onlara yardımcı olabilecek sihirli arkadaşlarıyla (eklerle) bir türlü buluşamadılar. Sizlerden ricam onları sihirli arkadaşları olan eklerle buluşturup büyümelerine yardımcı olmanız. Böylelikle onlar da büyüüp beni gibi mutlu olabilecekler.”

Öğretmen “Haydi arkadaşlar, ağacımızın arkadaşlarına yardım edelim ve onları büyütelim. Ağacımız bunu görünce çok mutlu olacak.” der ve öğrencileri üç gruba ayırır. Her gruba kök hâlinde bir sözcük ve o sözcüğü büyütebilecekleri yapım ve çekim ekleri vererek sözcükleri nasıl büyüttüklerini canlandırmalarını ister (1. Grup: kitap, -lık, -lar; 2. Grup: gez, -gin, -er; 3. Grup: yaz, -ı, -dı).

Gruplara hazırlanmaları için on dakika süre verir. Süre bitiminde her grup canlandırmasını yapar. Her canlandırma sonrası öğretmen diğer gruplara canlandırma ile ilgili şu soruları yöneltir:

Burada sözcüğümüz hangi sihirli eklerle büyüdü?

Siz olsaydınız başka hangi sihirli ekleri kullanarak bu sözcüğü büyütebilirdiniz?

Değerlendirme/Tartışma:

Etkinlik 6:

Öğretmen, öğrencileri üç gruba ayırır. Gruplardan ek ve köklerin önemine ilişkin birer gazete manşeti oluşturmalarını ister. Öğrencilere gazete manşeti oluşturmaları için ekran üzerinden Classroom screen bağlantısını gönderir. Gruplara hazırlanmaları için beş dakika süre verir. Süre bitiminde gruplar hazırladıkları gazete manşetlerini paylaşırlar.

Etkinlik 7:

Öğretmen, öğrencileri iki gruba ayırır. Her iki gruba da bir masal metni verir (La Fontaine Masalları-Ağustos Böceği ile Karınca). İlk gruptan bu metindeki kök hâlinde olan sözcükler dışındaki tüm sözcükleri, ikinci gruptan ise ek almış sözcükler dışındaki tüm sözcükleri karalamalarını ve kalan sözcüklerden bir veya birkaç anlamlı cümle oluşturmalarını ister. Gruplara on dakika süre verir. Süre

bitiminde gruplar metinlerinin karalanmış hâlini gösterir ve cümlelerini okur. Daha sonra öğretmen grupları tekrar odalara gönderir ve gruplara diğer grubun metninde yer alan karalanmamış sözcüklerden bir cümle oluşturmalarını ister. Gruplara beş dakika süre verir. Süre bitiminde gruplar cümlelerini paylaşır. Böylelikle her grup hem kök hâlindeki hem de ek almış sözcüklerle cümle kurmayı deneyimlemiş olur.

Öğretmen, her iki gruba da etkinlik kapsamında sadece kök hâlindeki sözcükleri kullanarak cümle oluştururken zorlanıp zorlanmadıklarını sorar. Daha sonra öğrencilere “Sizlerin de belirttiği gibi sadece kök hâlinde olan sözcüklerle anlamlı cümleler kurmakta çok zorlanırsınız ve sağlıklı iletişim kuramayız. Ekler bizim anlatmak istediğimiz şeyi anlatabilmemizi, anlamlı cümleler oluşturabilmemizi veya yeni anlamlı sözcükler türetebilmemizi sağlar.” diyerek konuyu toparlar.

Son olarak öğrencilerden ekrana yansıttığı şu cümleleri beyaz tahta uygulaması üzerinden doldurmalarını ister:

Bu derstefark ettim.

Bu derstehoşuma gitti.

Bu derstenayrılıyorum.

Kök ve Eklerin Öğretiminde Sınıf Ortamında (Yüz yüze) Uygulanabilecek Yaratıcı Drama Planı Örneği

Ders: Türkçe

Konu: Kök ve Ekler

Katılımcılar: 5. sınıf öğrencileri

Süre: 3 Ders Saati (40+ 40 +40 Dakika)

Yer/Mekân: Sınıf ortamı

Yöntem/Teknikler: Yaratıcı Drama (rol oynama, doğaçlama, donuk imge, öğretmenin role girmesi, manşet), Karalama (Black out), Soru – Cevap, Sezdirme, Gösteri.

Araç – Gereçler: Müzik (Medieval Music-Cobblestone Village), etkileşimli tahta (yoksa bilgisayar ve projeksiyon), powerpoint sunusu, altı adet A3 kâğıdı ve renkli keçeli kalemler, yapıştırıcı, iki adet masal metni (La Fontaine Masalları-Ağustos Böceği ile Karınca), katılımcı sayısı kadar A4 kâğıdı ve kalem.

Kazanım:

T.5.3.10. Kökleri ve ekleri ayırt eder.

Süreç

Isınma/ Hazırlık:

Etkinlik 1:

Öğretmen bir müzik başlatır (Medieval Music-Cobblestone Village). Öğrencilerden gözlerini kapamalarını ve en sevdikleri masal kahramanını hayal etmelerini ister. Bir süre sonra öğretmen öğrencilere yönerge vermeye başlar: “Bu masal kahramanı nasıl biri? Fiziksel olarak neye benzediğini bedeninizle gösterir misiniz? Masal nerede geçiyor? Kendinizi o masal kahramanı olarak hayal edin. O masalın içindesiniz. Neler görüyorsunuz etrafınızda? Belki masalın diğer kahramanları da oradadır.

Sizin dışınızda başka kimler, neler var? Nasıl bir yerde yürüdüğünü canlandırır mısınız? Kendinizi nasıl hissediyorsunuz? Mutlu musunuz? Belki de etrafta tuhaf yaratıklar var ve korkuyorsunuzdur. Olabilir mi? Masal bu ya gerçekte olamayacak, var olmayan her şey masalda olabilir. Çikolatadan evler, devler, cadılar, periler, büyücüler... Belki de sizin olağanüstü özellikleriniz vardır. Varsa bu nedir? Bedeninizle gösterebilir misiniz? Bu masalınızda başka gerçekte olmayan şey ya da şeyler ne? Bu masalda başınıza ne gelebilir? Nasıl bir sorunla karşılaşabilirsiniz? Haydi, şimdi o problemi çözmek için adım atın. Sihirli gücünüz varsa kullanabilirsiniz. Ya da birilerinden yardım da alabilirsiniz. Sorunu çözdünüz. Çünkü hiçbir masal kötü sonla bitmez. İyiler hep kazanır. Nasıl hissettiğinizi canlandırır mısınız?" Öğretmen yönergeleri verirken bazı yerlerde öğrencilerden donuk imge oluşturmalarını ister (Örneğin, "Belki de sizin olağanüstü özellikleriniz vardır. Varsa bu nedir? Bedeninizle gösterebilir misiniz?" sorusundan sonra öğrencilerden donarak bunu göstermelerini ister). Bir öğrenci belirler ve diğer öğrencilerden arkadaşlarının donuk imgesine yönelik tahminde bulunmalarını ister (Örneğin, öğrenci süper gücü olarak çok büyük olmayı belirleyip ona yönelik bir donuk imge oluşturmuş olabilir. Diğer öğrenciler bu donuk imgeye bakarak o öğrencinin sihirli gücünü tahmin etmeye çalışırlar). Oyun birkaç tur devam eder.

Ara Değerlendirme: Etkinlik sonunda öğretmen öğrencilere nasıl hissettiklerini, kafalarında bir masalı canlandırırken en çok nerede zorlandıklarını ve nerelerde keyif aldıklarını sorar.

Etkinlik 2:

Öğretmen, "Haydi gelin, birlikte bir masal oluşturalım." der. Masalın kahramanının bir ağaç olduğunu söyler. Öğrencileri üç gruba ayırır; her gruba birer A3 kâğıdı ve renkli kalemler dağıtır. Gruplar çalışmaya başlamadan önce her gruba çizimini yapacakları konuyu söyler. Birinci gruba bir ağacın sadece kök kısmını, ikinci gruba ağacın gövde kısmını, üçüncü gruba da ağacın yapraklarını çizeceklerini belirtir. Gruplara çizim yapmaları için beş dakika süre verilir. Süre bitiminde grupların çizimlerini öğretmen birleştirir ve ortaya tek bir ağaç çıkmış olur. Öğretmen ağacı sınıfın duvarına asar. Öğretmen, "Bu ağaca bir isim verelim. Adı ne olsun?" diye sorar. Gelen cevaplardan en çok beğenilen, ağacın ismi olur. Daha sonra "Bu ağaç nerede yaşıyor?" sorusunu yöneltir ve ağacın yaşadığı yer öğrenci görüşleriyle belirlenir. Son olarak "Bu ağaç, masalımızın kahramanı olduğuna göre ona sihirli bir özellik verebiliriz. Nasıl bir özelliği olsun?" diye sorar ve tüm cevapları ekrandaki ağaç resminin yanına yazar. Öğretmen, artık kahramanımız maceraya hazır, der.

Canlandırma:

Etkinlik 3:

Öğretmen, öğrencileri üç gruba ayırır. "Masal kahramanımızın bir derdi var. Ağacımız büyümek istiyor fakat bir türlü istediği büyüklüğe gelemiyor. Acaba nedeni ne?" diye sorar ve "Sizlerden grup olarak bu ağacın neden büyüyemediğine dair bir canlandırma yapmanızı istiyorum." der. Gruplara on dakika süre verilir. Süre bitiminde tüm gruplar canlandırmalarını yapar. Her canlandırma sonrası öğretmen diğer gruplara canlandırma ile ilgili şu soruları yöneltir:

Burada başka hangi karakterler vardı?

Ağacımız neden büyüyemiyormuş?

Ağacın yerinde siz olsanız ne hissederdiniz?

Etkinlik 4:

Öğretmen aynı gruplarla başka bir etkinlik yapacaklarını belirtir. “Ağacımız çok üzgün. Artık onu mutlu sona kavuşturalım. Sizleri yeniden grubunuzla çalışmaya göndereceğim. Bu sefer ağacın sorununu nasıl çözeceğinizi canlandıracaksınız.” der. Gruplara hazırlanmaları için on dakika süre verir. Süre bitiminde her grup canlandırmasını yapar.

Ara Değerlendirme: Öğretmen öğrencilere şu soruları yöneltir:

Ağacımızın sorununu kaç farklı şekilde çözdük?

Ağaçlar büyümek için nelere ihtiyaç duyar?

Etrafımızda büyüeyebilen başka neler var?

Sözcükler de büyür mü?

Soruları sırayla sorup cevapları aldıktan sonra öğretmen, sözcüklerin de tıpkı ağaçlar gibi kökleri olduğunu ve ağaçlar kadar olmasa da büyüeyebildiklerini, büyüeyebilmek için eklere ihtiyaçları olduğunu söyler ve hazırladığı sunumu tahtaya yansıtarak ağaçlar üzerinden sezdirmediği kök ve ekler konusu ile ilgili açıklamalar yapar. Öğretmen sunumu ara ara keserek öğrencilerden de konuyla ilgili örnekler vermelerini ister.

Etkinlik 5:

Öğretmen çantasından bir zarf çıkarır ve masal kahramanı olan ağaçtan bir mektup aldığını söyler. Ağacın yazdığı mektubu okumaya başlar:

“Sevgili arkadaşlarım,

Bana sihirli bir güç kazandırdığınız ve beni büyüttüğünüz için sizlere çok teşekkür ederim. Sayenizde artık çok mutlu bir ağacım. Sizlerden bir konuda daha yardım isteyebilir miyim? Benim birkaç sözcük arkadaşım var. Onlar da büyümek istiyorlar ancak onlara yardımcı olabilecek sihirli arkadaşlarıyla (eklerle) bir türlü buluşamadılar. Sizlerden ricam onları sihirli arkadaşları olan eklerle buluşturup büyümelerine yardımcı olmanız. Böylelikle onlar da büyüyüp beni gibi mutlu olabilecekler.”

Öğretmen “Haydi arkadaşlar, ağacımızın arkadaşlarına yardım edelim ve onları büyütelim. Ağacımız bunu görünce çok mutlu olacak.” der ve öğrencileri üç gruba ayırır. Her gruba kök hâlinde bir sözcük ve o sözcüğü büyütebilecekleri yapım ve çekim ekleri vererek sözcükleri nasıl büyüttüklerini canlandırmalarını ister (1. Grup: kitap, -lık, -lar; 2. Grup: gez, -gin, -er; 3. Grup: yaz, -ı, -dı).

Gruplara hazırlanmaları için on dakika süre verir. Süre bitiminde her grup canlandırmasını yapar. Her canlandırma sonrası öğretmen diğer gruplara canlandırma ile ilgili şu soruları yöneltir:

Burada sözcüğümüz hangi sihirli eklerle büyüdü?

Siz olsaydınız başka hangi sihirli ekleri kullanarak bu sözcüğü büyütebilirdiniz?

Değerlendirme/Tartışma:

Etkinlik 6:

Öğretmen, öğrencileri üç gruba ayırır. Gruplardan ek ve köklerin önemine ilişkin birer gazete manşeti oluşturmalarını ister. Gruplara gazete manşeti oluşturmaları için birer A3 kâğıdı ve renkli kalemler dağıtır. Gruplara hazırlanmaları için beş dakika süre verir. Süre bitiminde gruplar hazırladıkları gazete manşetlerini paylaşırlar.

Etkinlik 7:

Öğretmen, öğrencileri iki gruba ayırır. Her iki gruba da bir masal metni verir (La Fontaine Masalları-Ağustos Böceği ile Karınca). İlk gruptan bu metindeki kök hâlinde olan sözcükler dışındaki tüm sözcükleri, ikinci gruptan ise ek almış sözcükler dışındaki tüm sözcükleri karalamalarını ve kalan sözcüklerden bir veya birkaç anlamlı cümle oluşturmalarını ister. Gruplara on dakika süre verir. Süre bitiminde gruplar metinlerinin karalanmış hâlini gösterir ve cümlelerini okur. Daha sonra öğretmen gruplara diğer grubun metninde yer alan karalanmamış sözcüklerden bir cümle oluşturmalarını ister. Gruplara beş dakika süre verir. Süre bitiminde gruplar cümlelerini paylaşır. Böylelikle her grup hem kök hâlindeki hem de ek almış sözcüklerle cümle kurmayı deneyimlemiş olur.

Öğretmen, her iki gruba da etkinlik kapsamında sadece kök hâlindeki sözcükleri kullanarak cümle oluştururken zorlanıp zorlanmadıklarını sorar. Daha sonra öğrencilere “Sizlerin de belirttiği gibi sadece kök hâlinde olan sözcüklerle anlamlı cümleler kurmakta çok zorlanırsınız ve sağlıklı iletişim kuramayız. Ekler bizim anlatmak istediğimiz şeyi anlatabilmemizi, anlamlı cümleler oluşturabilmemizi veya yeni anlamlı sözcükler türetebilmemizi sağlar.” diyerek konuyu toparlar.

Son olarak öğrencilere birer A4 kâğıdı ve kalem dağıtır ve onlardan tahtaya yazdığı şu cümleleri doldurmalarını ister:

Bu derstefark ettim.

Bu derstehoşuma gitti.

Bu derstenayrılıyorum.

Sonuç

Metinle öğrenme bağlamında masallarla kök ve eklerin öğretiminde yol gösterebilecek bir yaratıcı drama uygulaması geliştirmenin amaçlandığı bu çalışmada, hem çevrim içi ortamda hem de sınıf ortamında yüz yüze uygulanabilecek iki ayrı plan örneği sunulmuştur. Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (MEB, 2019) ortaokul 5. sınıf düzeyinde yer verilen “T.5.3.10. Kökleri ve ekleri ayırt eder.” kazanımı doğrultusunda hazırlanan yaratıcı drama planı örnekleri ortaokul 5. sınıf düzeyi öğrencilerine yönelik olup; alınan uzman görüşleri sonucunda söz konusu planların ilgili kazanımın gerçekleştirilmesinde 5. sınıf öğrencilerine uygulanabileceği düşünülmektedir.

Yaratıcı drama yaparak yaşayarak öğrenmeye olanak sağlayan aktif bir öğretim yöntemidir. Alanyazında yaratıcı dramanın öğrencilerin dil becerilerini (Aykaç ve İlhan, 2014; Galente ve Thomson, 2017; Jie, 2021; Kırmızı, 2015; Pat ve Yılmaz, 2021; Türkel ve Öz, 2020) ve söz varlığını (Kır-Cullen, 2021; Metinnam ve Erdoğan, 2016) geliştirmede etkili bir yöntem olduğuna yönelik araştırmalar mevcuttur. Benzer şekilde birçok araştırmada da Türkçe dil becerilerinin gelişiminde ve dil becerilerinin gelişimine temel oluşturan dil bilgisi öğretiminde yaratıcı dramanın etkili bir yöntem olduğu, öğrencilerin derse yönelik ilgi ve tutumlarını arttırdığı ifade edilmiştir (Aytaş ve Özcan, 2019; Kurudayıoğlu ve Özdem, 2015; Özcan, 2020; Şimşek vd., 2010; Teke ve Gedizli, 2016; Türkel ve İnnalı, 2020; Yeşilyurt, 2011). Bu araştırmalardan hareketle Türkçe derslerinin yaratıcı drama yöntemi kullanılarak yapılandırılabilirliği söylenebilir. Yaratıcı drama uygulamaları yapılırken öğretmenin söz konusu yonteme hâkim olması, sürecin sağlıklı işlemesi adına önem arz etmektedir. Bu bağlamda yaratıcı dramaya yönelik teorik ve uygulamalı araştırmalar alanda eğitim verecek olan öğretmenlere yol gösterici olmaktadır. Bu araştırmaların yanında yaratıcı drama uygulaması örneği geliştirilen çalışmaların arttırılması da öğretmenlerin örnek uygulama planlarıyla karşılaşmaları ve o planları

kendi derslerine uyarlayabilmeleri bakımından önem arz etmektedir. Bu çalışmada sunulan planların yaratıcı drama uygulamaları yapacak öğretmenlere örnek teşkil edeceği düşünülmektedir.

Ayrıca Türkçe eğitiminde masalların bir öğrenme aracı olarak etkililiğini inceleyen araştırmalardan hareketle (Akın, 2018; Bilgiç-Yıldız, 2019; Çetinkaya ve Sönmez, 2019; Çinici, 2019; Oğuz, 2017; Onarıcıoğlu, 2011; Öztürk, 2018; Urhan, 2016; Yemenici, 2019) dil bilgisi konularının yaratıcı drama yöntemiyle bir masal bağlamında sezdirilerek öğretilbileceği düşünülmüştür. Bu düşünceden hareketle bu çalışmada kök ve eklerin öğretimine yönelik hazırlanan yaratıcı drama planında bir masal bağlamı içinde öğrencilerin konuyu sezmeleri amaçlanmış ve plan bir masal temeli üzerine yapılandırılmıştır. Böylelikle öğrenme aracı olarak masalardan, öğretim yöntemi olarak ise yaratıcı dramadan yararlanılmıştır. Öğrenme aracı olarak masalın tercih edilme sebeplerinden biri de hikâye edici metinlerden biri olan masalın 1. sınıftan 8. sınıfa kadar tüm öğrenim düzeylerine yönelik hazırlanan Türkçe ders kitaplarında yer verilen bir metin türü olmasıdır (MEB, 2019). Bu doğrultuda metinle öğrenme bağlamında yaratıcı drama uygulamaları yapılırken öğrenme aracı olarak sınıf düzeyine uygun diğer metin türlerinden de (öykü, şiir, destan, anı, vb.) yararlanılabilir. Sınıf düzeyine uygun metin türlerinin belirlenmesinde Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın (MEB, 2019) dikkate alınması önerilmektedir.

Kaynakça

- Adıgüzel, Ö. (2019). *Eğitimde yaratıcı drama* (4. Baskı). Ankara: Yapı Kredi.
- Akın, K. (2018). *Bestami Yazgan'ın masallarındaki söz varlığından hareketle bağlam temelli okuma faaliyetlerinin kavram gelişimine etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Aykaç, M., & İlhan, A. Ç. (2014). The effect of creative drama activities set up with child literature texts on speaking skills. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 47(1), 209-234.
- Aytaş, G., & Özcan, Ş. (2019). Türkçe eğitimi konularını temel alan drama çalışmalarına yönelik bir inceleme. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(1), s. 235-255.
- Bilgiç-Yıldız, A. (2019). *Ezop masallarının dinlediğini anlama başarısına etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Çetinkaya, F. Ç., & Sönmez, M. (2019). Masal anlatımının ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin konuşma prozodilerine etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 14(2), 297-308. <https://doi.org/10.21612/yader.2019.017>
- Çinici, Ü. G. (2019). *Metin dil bilimi yöntemiyle çözümlenen masalların öğrenci başarısı ve tutumuna etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Galante, A., & Thomson, R. I. (2017). The effectiveness of drama as an instructional approach for the development of second language oral fluency, comprehensibility, and accentedness. *Tesol Quarterly*, 51(1), 115-142.
- Güneş, F. (2013). Türkçede metin öğretimi yerine metinle öğrenme. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(11), 603-637.
- Jie, M. A. O. (2021). The application of creative drama in primary oral English teaching: A case study of a Mainland Chinese Primary School. *US-China Education Review*, 11(1), 19-36.

- Kır-Cullen, E. (2021). Yaratıcı Drama yöntemi ile deyimlerin öğretilmesi; yabancı dil olarak Türkçe dersleri için model sunumu. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 4(2021 Yunus Emre ve Türkçe Yılı Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Özel Sayısı), 81-90.
- Kırmızı, F. S. (2015). The effect of creative drama and creative writing activities on creative writing achievement. *Eğitim ve Bilim*, 40(181), 93-115.
- Kurudayıoğlu, M., & Özden, A. (2015). Türkçe öğretiminde drama. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(4), 26-40.
- MEB (2019). *Türkçe Dersi (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı*. Ankara: MEB. <http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/20195716392253-02-T%C3%BCrk%C3%A7e%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1%202019.pdf>
- Metinnam, Ö., & Erdoğan, T. (2016). İlkokul öğrencilerinin söz varlığını geliştirmede yaratıcı drama yönteminin etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 11(2), 65-82.
- Oğuz, S. G. (2017). *Masalları birleştirme yoluyla ortaokul öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
- Onarıcıoğlu, A. S. (2011). *Manzum hayvan masallarının anlama ve hatırlama becerilerine etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Özcan, M. F. (2020). Türkçe eğitiminde drama. S. Yılmaz ve B. Ürün-Karahan (Ed.), *Dil bilgisi öğretimi içinde* (s.171-186). İstanbul: Kriter.
- Öztürk, E. (2018). *Etkileşimli masal anlatım tekniğinin ortaokul 5. sınıf öğrencilerinin dinleme becerilerine etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Pat, Ö. Ö., & Yılmaz, M. (2021). Impact of creative drama method on students' speaking skills. *Journal of Theoretical Educational Science*, 14(2), 223-245.
- Şahin, E. K., & Arseven, İ. (2021, Mayıs). Dil bilgisi öğretiminde sezdirme yönteminin kullanımı. 5. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Kongresi Bildiriler Kitabı* içinde (s. 92-11). 5. Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Kongresinde sunulan bildiri, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas. Erişim adresi: <http://www.icoess.com/upload/faf0c89d-b8d6-43dd-b0fb-de7b04a082ce.pdf>
- Şimşek, T., Topal, Y., Maden, S., & Şahin, A. (2010). İlköğretim II. kademe Türkçe dersinde zarf (belirteç) konusunun drama yöntemi kullanılarak öğretimi. *Millî Eğitim Dergisi*, 40(186), 106-120.
- Teke, S., & Gedizli, M. (2016). Drama technique in teaching pronouns in Turkish. *Journal of Theory & Practice in Education (JTPE)*, 12(5), 1056-1066.
- Türkel, A., & İnnalı, H. Ö. (2020). Dil bilgisi öğretimi ve oyun. A. Pehlivan ve İ. S. Aydın (Ed.), *Dil bilgisi öğretimi içinde* (s.215-186). Ankara: Pegem Akademi.
- Türkel, A., & Öz, K. (2020). The effect of creative drama on some variables related with speaking. *International Online Journal of Primary Education (IOJPE)*, 9(1), 45-62.
- Urhan, O. (2016). *Ortaokul 8. sınıf Türkçe derslerinde masalların yaratıcı yazma becerisine etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Yemenici, A. İ. (2019). *Türkçe öğretiminde masallarla yapılan etkinliklerin dinleme becerilerine etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Yeşilyurt, E. (2011). *6. sınıflarda yapım eklerinin öğretimine yaratıcı drama yönteminin etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.